

*Nina Gruden**DELICIAE LATINAE*

Z

Na Gimnazijo Poljane sem se vpisala pred štiriintridesetimi leti, izbrala sem si jo zato, ker je bila dlje od doma kot bežigrajska. V klasično humanistični oddelek, tako se je takrat imenoval, sem se vpisala, ker se mi je podcenjujoče zdelo, da od viška ne boli glava in da je latinščina gotovo lahko za kaj koristna. Niti sanjalo se mi ni, da se bo treba tako veliko učiti. In to je začetek mojega kavlja – v prvem letniku je pridnost iz strahu še rahlo učinkovala, kmalu pa se je najstniška razposajenost razmahnila in pomembno je postalo vse drugo. Vrstniki, ne šola, zabava, ne učenje. Kaj nam pa morejo. Ampak profesorica Katja, ona je imela občutek za to, občutek za nas, vedela je, kako je z nami, in nas je prav take sprejemala. Šele zdaj, ko o tem premišlujem, vidim, kako zelo potrpežljiva je bila.

Tako sem do latinščine spletla čisto drugačen odnos kot do drugih predmetov. Katja nas je postavila v jezik, zasipala nas je z njegovim bogastvom, v nas je vzbudila zanimanje za opazovanje, kaj vse latinščina je, k čemu nas vabi, kaj nam daje. Bistvo ni bilo v *rosa, rosae*. Živo jo vidim, sedela je na katedru, bingljala z nogami in nam v zanosu izročala darila preteklosti, izročila človeške misli. A latinščina na njenih urah nikoli ni bila visokoleteča, na prstu dvignjena modrost, ki jo najstniki težko prenašajo. Kot je sama rekla: »Pa saj ni treba doma razlagati, da ste prevajali erotiko.« Potegnila nas je v utrip jezika, na urah smo jo živeli tukaj in zdaj. To je v meni vzbudilo odgovornost do predmeta in – kar zdaj globoko cenim, odgovornost do odnosa. Zdelo se ji je vredno, čeprav je bila profesorica.

Znati je bilo seveda treba in leteli so cveki, dvakrat jih je podčrtavala, Katja, in na veliko jih je napisala. Ampak nisem se toliko učila zaradi ocen. Učila sem se zato, ker profesorice, kot je Katja, ne razočaraš. Samo pri Katji se mi je oglasila slaba vest pri plonkanju. Preveč sem jo imela rada, zaradi pristnega stika, ki ga je imela z nami. In zaradi entuziazma, ki ga je stalno sevala, polna zgodb, izzivala nas je k razmišljanju, vabila k vživljanju v jezik. Jezik, ki zame, zaradi Katje, niti slučajno ni mrtev.

Zato smo uredili antično knjižnico. Ne zato, da bomo še bolj pridni, da nam bo to kjerkoli prineslo točko in bomo še bolj uspešni, kar je urok današnjega šolanja. Zato, ker smo se neznansko zabavali, ko smo čistili tisto zatohlo klet na Strossmayerjevi in se družili. Ko smo najprej prevajali stare rimske kuharske recepte, da smo ugotovili, kaj so ti stari uživači jedli. In smo to skuhali in ponudili na otvoritvi.

Sardele, marinirane v medu, čebuli in popru. Uh, zdajle se oblizujem. Takrat nisem vedela, da je bilo to objavljeno v *Delu*, po pisanju katerega smo očitno na police zložili kakih dva tisoč knjižnih enot – nekatera dragocena dela, slovarje, učbenike, čtivo v originalu in prevodih, literaturo za najrazličnejša področja, strokovne in zabavne revije, slikovno gradivo, sodobne tekste tujih in domačih založb. Tisti članek, ki poroča o namenu dijaškega klasičnega društva prirejati ekskurzije, srečanja in pogovore o sodobnih srečanjih z dediščino antične kulture potrjuje naše motive: društvo, ki smo ga ustanovili, se je imenovalo *Deliciae Latinae*. Katjina vnema je bila nalezljiva, idej in načrtov smo imeli veliko. A nas je čas okrog osamosvojitve raztresel.

S profesorico Katjo smo bili deležni bogatega sveta antične misli, kljub najstniški zaverovanosti vase smo se vživeli v del nečesa večjega od nas. Zaradi Katje latinščino srečujem vsak dan. Lahko jo najdem kjerkoli. V drugih jezikih, v novih zgodbah, v svojih spoznanjih. Hvala, draga Katja, in globok poklon.

*Nina Gruden je pravnica na Oddelku
za gospodarsko sodstvo na Višjem sodišču v Ljubljani.*